

Luftig legjerde

Med solid plasserte stolper og tynne bord kan du lage et «flettverksgjerde» som både er sterkere, finere og billigere enn de fleste ferdige gjerdene som kan kjøpes ferdig i byggmarkedene.

Jeg har laget flere av dem, og jeg tror at det er verdens billigste gjerde. For det er ikke noen andre gjerder som krever så lite materialer. Og fordi bordene flettes og slik kommer i spenn, kan du også klare deg med tynnere bord. Likevel er gjerdet sterkt og greier høststormene.

De fleste gjerdene som er laget av bord, har ei helt plan og ensartet flate, og det betyr at spesielt høye gjerder fort blir utsatt for stort trykk når det blåser. Dette «flettverksgjerdet» har mykere linjer, og skulle det snike seg inn en skjevhet når du lager det, ser man det ikke så lett

som på de gjerdene der bordene skal sitte snorrette linjer. Gjerdet tåler mer når lufta kan passere gjennom bordene, og samtidig gir det le.

Holdbart gjerde

Skal gjerdet ditt holde i mange år, bør du bruke trykkimpregnert trevirke, og stolper som er 98 x 98 mm. De gjør gjerdet stabilt.

Til lavere gjerder kan du greie deg med impregnerte stolper på 73 x 73 mm, men da kan ikke nota du lager i dem være fullt så dyp.

FØR

Det gamle gjerdet er modent for utskifting. Ikke minst for å holde de små barna i familien unna veien.

ETTER

Uansett om det er le eller inngjerding du ønsker, er «flettverksgjerdet» både et billig og pent alternativ.

Stolpene skal stå solid og nøyaktig

Du må behandle hver enkelt stolpe slik at den kommer til å stå godt fast. Stolpene skal graves 90 cm ned i bakken og stemples for hver 10 cm du fyller opp. Begynn med de ytterste stolpene, og plasser de øvrige stolpene etter ei snor som spennes stramt ut mellom de første. Avstanden mellom stolpene fordeles slik at seksjonene blir like brede. Du kan velge å lage seksjoner på mellom 160 og 180 cm.

Du kan lett variere høyden på gjerdet både opp og ned. Det viktigste er at bordene i de enkelte seksjonene flukter og flettes skiftevis inn og ut.

Før stolpene graves ned i bakken, utstyres de med en eller to noter avhengig av hvor den enkelte stolpen skal stå. Nota skal være 20 mm dyp og 20 mm bred og lages lettest med ei sirkelsag.

Rens sporet på langs av stolpen ved hjelp av et hoggjern som passer til bredden på nota. Dette gjør du etter at du har sagt 3–5 snitt avhengig av hvor hard eller seig veden er.

Pass på at hullet til stolpen er dypt nok og så nøyaktig at stolpen kan stå midt i hullet. Hullet skal være så stort at du kan stampe jorda rundt stolpen skikkelig sammen helt nede fra bunnen.

TIPS

Tenk på notene – og levetiden

■ I butikkene kan du kanskje finne stolper med ferdig not på to sider. Men vær klar over at de som regel blir dyrere, og at notene alltid sitter mot hverandre. Derfor kan du ikke bruke slike stolper for eksempel i et hjørne. Til gjengjeld er stolpene også trykimpregner i bunnen av nota.

■ For ikke å bryte trykimpregneringen bør du ikke lage nota helt ned i enden som skal stå i bakken. Bruker du jordspyd, eller stolpesko i betong, øker du levetiden.

Stolpen settes i lodd og festes med et par skråavstivere. Ei midlertidig snor på langs holder orden på retningen. Et bord mellom stolpene holder riktig avstand.

Gjerdet fylles med bord

Bordene sages til slik at de passer mellom bunnene i de to notene på stolpene. Det bør være ca. 5 mm luft mellom bordene for å gi plass til variasjoner i bredden, og slik at de kan utvide seg. Gjerdet flettes ved vekselvis å presse på og trekke i bordene. Lista føres ovenfra og nedover. Når lista flukter med den nedre kanten av det nederste bordet, rettes den inn slik at den sitter loddrett i midten, og sages av i toppen.

Et bord på toppen av gjerdet rammer seksjonene pent inn, og så hjelper bordet med til å holde orden på stolpene. Stolpene skal sages av skrått i toppen slik at vannet renner av i stedet for ned i treet.

1 Bordene legges i ovenfra og føres ned i nota på begge sider. Det nederste bordet skal ligge vannrett og låses med et par spiker på begge sider. Deretter fyller du bare opp til ønsket høyde.

2 Når du skal flette bordene, må du bruke ei list på ca. 23 x 48 mm midt i hver seksjon.

5 Finn en passende vinkel – 15–30 grader – og strek opp sidene med en smyg vinkel. Det laveste punktet på framsiden skal tangere en vannrett strek over øverste bord.

6 Du kan godt sage av stolpene etter strekene med ei vanlig snekkersag. Men det letteste er å utstyre stikksaga med et langt sagblad og justere sålen slik at vinkelen passer.

TIPS

Stolpene skal snu riktig vei

Når du kappe en trykkipregnet stolpe som skal i bakken, bør du alltid snu enden som er saget av opp. På den måten sikrer du at trykkipregningen i den nedgravde enden er intakt og at holdbarheten bevares.

Viktig når terrenget skråner

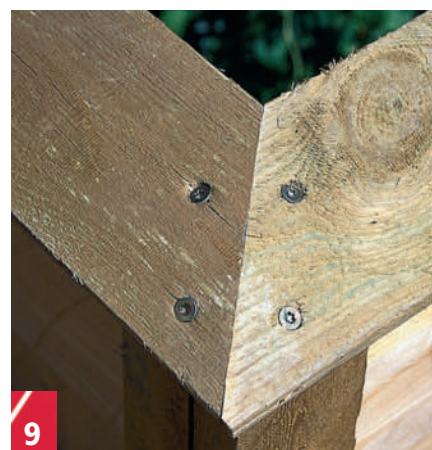
Ofte er terrenget ikke helt vannrett. Likevel skal bordene alltid sitte vannrett og rett ut for hverandre i de enkelte seksjonene. For å følge terrenget kan du la gjerdet hoppe et helt bord opp eller ned i bunnen av seksjonene langs bakken.

7 Toppbordet sages til og skrues fast med 2 stk. 80–100 mm lange skruer for utebruk i hver stolpe. Bordet skal flukte bakkanten av stolpene. Framkanten henger ut over stolpene og fungerer som dryppnese.

8 Skal en seksjon være høyere, sages og stemmes toppbordet inn til bunnen av nota i stolpen.

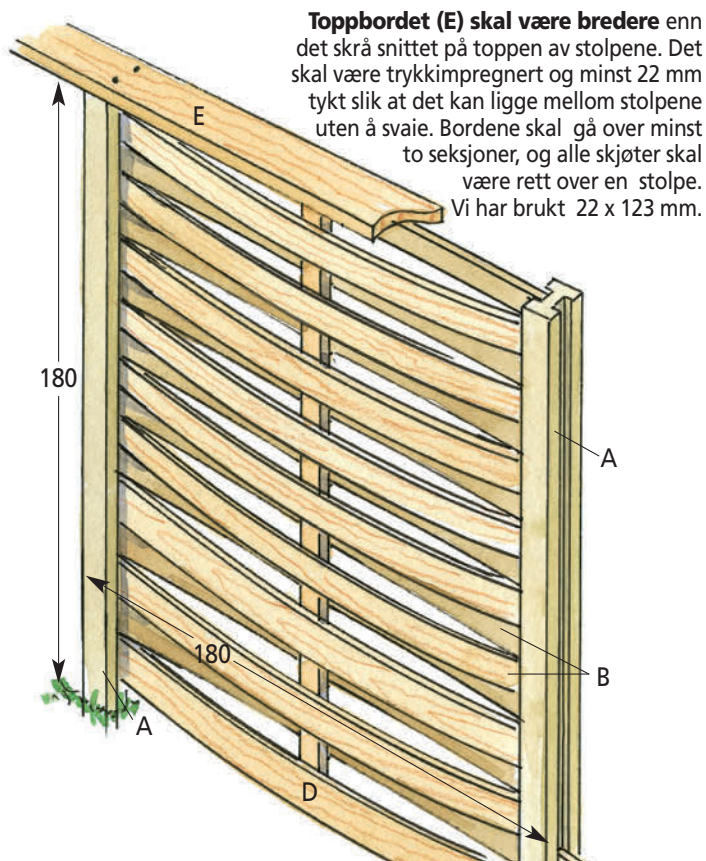
9 Hvis toppbordet skjøtes i et hjørne, skal stolpen sages skrå fra begge sider. Toppbordet skal sages på skrå i 45 grader. Samtidig skal saga innstilles til samme vinkel som da du skar toppen av stolpen.

3 Spenn ut ei snor mellom de ytterste stolpene slik at den flukter med overkanten av det øverste bordet. Merk alle stolpene rett bak snora.

4 Med en vinkel strekes alle stolpene opp etter merket.

Toppbordet (E) skal være bredere enn det skrå snittet på toppen av stolpene. Det skal være trykkimpregnert og minst 22 mm tykt slik at det kan ligge mellom stolpene uten å svaie. Bordene skal gå over minst to seksjoner, og alle skjøter skal være rett over en stolpe. Vi har brukt 22 x 123 mm.

Gjerdet kan varieres i høyden som du synes. Bordene sitter tett nok til å man ikke kan se inn i hagen, men vinden kan likevel passere slik at gjerdet ikke blåser ned under den første stormen.

Dette har vi brukt

TIL «FLETTVERKSGJERDET» (1 SEKSJON):

98 x 98 mm trykk-impregnerte stolper:
• 2 stolper (A)

16 x 98 mm trykkimpregnert:
• 18 bord (B)

23 x 48 mm trykkimpregnert:
• 1 mellomlist (D)

22 x 123 mm trykkimpregnert:
• 1 toppbord (E)

Slik lager du porten ... ►

Lett, flettet port

Det er ikke bare prisen som er lav. Det gjelder også vekta. Porten lages av samme type bord som gjerdet. De flettes rundt et bord med samme tykkelse og halv bredde. For å holde bordene sammen, er det festet to lister i endene på bordene på begge sider.

For å stå i stil med toppbordet på gjerdet, har porten fått et 22 x 73 mm bord på tvers på toppen. Porten henger mellom to stolper, på to galvaniserte hengsler.

Som lås kunne vi ha valgt en kaste-krok eller ei fjøsdørklinke, men vi har valgt å bruke en vanlig glipfalle (synlig på bildet på neste side, nederst til høyre).

Den vanlige Z-avstivingen kan ikke brukes på en flettverksport. I stedet er porten stabilisert med en tynn vaier.

1 For å stabilisere stolpene ytterligere og sikre nøyaktig avstand mellom de to portstolpene, kan du sette et trykkimpregnert bord på tvers mellom stolpene rett under bakken, eller feste stolpene i stolpesko i betong.

2 Begynn med å sage til de fire listene (A) av et 22 x 98 mm trykkimpregnert bord. Listene skal være like lange som porten skal være høy.

5 De to sidene klemmes sammen med et par skrutvinger slik at bordene blir liggende i bue over midtlista, og de to sidene skrues sammen.

6 Sidene skrues sammen med 5 x 60 mm skruer for utebruk. Det skal en skruer gjennom hvert bord fra begge sider. Skruene plasseres slik at de sitter på hver sin side av bordene.

7 Porten henges opp mellom stolpene med kanthengsler (D), fortrinnsvis varmforzinkede, som passer til størrelsen på porten. Stengselet (E) skrues fast på motsatt side.

8 For å unngå at porten med tiden skal begynne å henge, sikres den med en tynn plastbelagt vaier (G) fra øverst på hengsel-siden til nederste motsatte hjørne.

I den ene enden lages et øye på vaieren ved hjelp av en vaierlås, og vaieren holdes på plass av en skru og ei skive.

9 I den motsatte enden settes en bardunstrammer (strekfisk) (H) inn mellom vaieren og porten. Bardunstrammeren gir mulighet for å finjustere porten.

TIPS

Barnesikring

Du kan barnesikre porten ved å la den åpne utover og plassere stengselet utvendig. Da kan ikke familiens yngste åpne den.

Se enda mer på
www.

gjoerdetselv.com

Søk • stolper
Klikk • Kunsten å få en stolpe ...

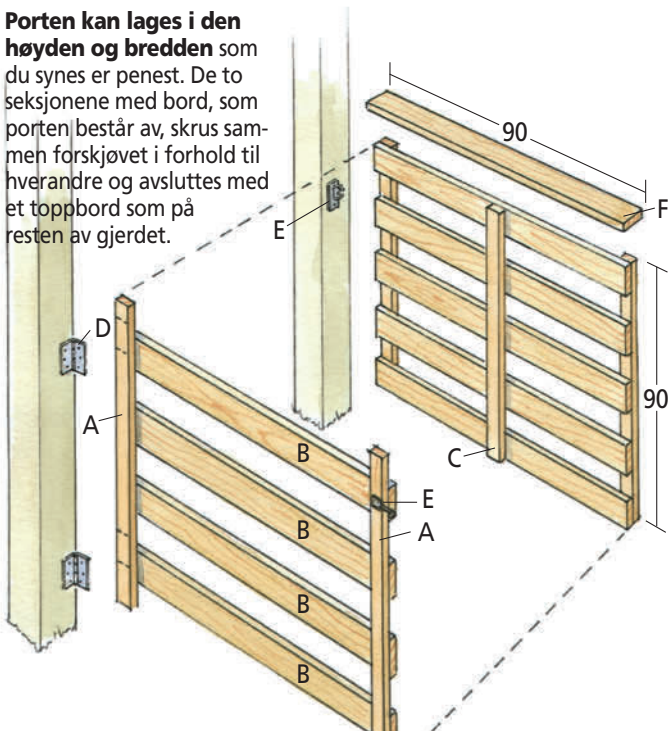

Bordene (B) tilpasses portens bredde og høyde. Skru på annethvert bord på to av listene med en skrue i midten. Bruk et ekstra bord som avstandskloss.

Den andre seksjonen lages på samme måte, men med bordene plassert forskjøvet. De to sidene monteres over ei midtlist (C).

Porten kan lages i den høyden og bredden som du synes er penest. De to seksjonene med bord, som porten består av, skrues sammen forskjøvet i forhold til hverandre og avsluttes med et toppbord som på resten av gjerdet.

Dette har vi brukt

TIL PORTEN:

22 x 98 mm trykk-impregnerte bord:

- Skåret til 4 stk. 22 x 49 mm lister (A)

16 x 98 mm

trykkimpregnert:

- 9 bord til porten (B)

16 x 73 mm

trykkimpregnert:

- Mellomlist (C)

22 x 73 mm trykk-impregnert:

- Toppbord (F)

Dessuten:

- 2 stk. 60 x 100 mm varmforzinkede kanthengsler (D)
- Glipfalle (portlås) (E)
- 3 mm vaier (G) og vaierlås
- Bardunstrammer (H)

Pris: 90 x 90 cm port koster cirka 300 kroner

Så er «flettverksgjerdet» ferdig. Stengselet er satt på ytersiden av porten der bare voksne kan nå det. Velger du å lage porten høyere, kan stengselet plasseres innvendig høyt oppe, langt vekk fra barnefingre.